

REÎNTOARCEREA ȘI REINTEGRAREA MIGRANȚILOR ÎN ACTIVITATEA ANTREPRENORIALĂ PRIN PROGRAMUL „PARE 1+1”

RETURN AND REINTEGRATION OF MIGRANTS INTO ENTREPRENEURIAL ACTIVITY THROUGH THE “PARE 1+1” PROGRAMME

masterandă, Academia
de Administrare Publică

IRINA
COIALNÎC

Master's student, Academy
of Public Administration

Rezumat Republica Moldova se confruntă cu unul dintre cele mai înalte nivele de emigrare în scopuri de muncă. În situația în care peste un milion de cetățeni moldoveni trăiesc în străinătate, problema legată de diaspora și de migranții care se întorc în țară se află printre primele poziții pe agenda politică. Scăderea populației apte de muncă este dramatică, în comparație cu faptul că numărul persoanelor în vârstă de pensionare este aproape constant, sau chiar în creștere ușoară. Acest fapt creează riscuri majore pentru creșterea economică. Populația actuală a Republicii Moldova este de 2,6 milioane, din care mai mult de jumătate locuiește în zonele rurale. Aproape un milion din populația țării a părăsit teritoriul ei în căutarea unor condiții de trai mai avantajoase.

Cuvintele-cheie: potențialul economic, migrația, reîntoarcerea, reintegrarea, Programul PARE 1+1, populația aptă.

Politica migrațională a Republicii Moldova se întemeiază pe următoarele principii: respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului consfințite în Constituția Republicii Moldova, în alte acte nor-

Summary: The Republic of Moldova confronts one of the highest levels of labour migration. With over one million Moldovan citizens living abroad, the issue of diaspora and returning migrants is high on the political agenda. The shrinking working-age population is dramatic compared to the fact that the number of people of retirement age is almost constant, or even slightly increasing. This creates major risks for economic growth. Moldova's current population is 2.6 million, more than half of whom live in rural areas. Nearly a million of the country's population have left in search of better living conditions.

Keywords: economic potential, migration, return, reintegration, PARE 1+1 programme, eligible population.

The migration policy of the Republic of Moldova is based on the following principles: respect for fundamental human rights and freedoms enshrined in the Constitution of the Republic of Moldova, in other normative acts, as well as in international treaties to which the Republic of Moldova is a party; ensur-

mative, precum și în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; asigurarea dreptului oricărui cetățean al Republicii Moldova la libera circulație; nediscriminarea pe motiv de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenența politică, avere, origine socială sau din oricare alte motive; respectarea legislației Republicii Moldova de către migranți etc.

Toate strategiile elaborate semnalează asupra faptului că în virtutea situației create pe piața națională a forței de muncă, migrația internațională nereglementată a forței de muncă a căpătat o amploare tot mai mare și s-a transformat treptat într-o trăsătură specifică a pieței muncii din Republica Moldova, creând mari riscuri pentru dezvoltarea durabilă a statului și asigurarea implementării reformelor.

Una dintre provocările majore pentru Republica Moldova o prezintă emigrarea provizorie în scop de muncă, care prin proporțiile și caracteristicile sale provoacă efecte negative de durată pentru dezvoltarea economică, socială și demografică a țării.

Principalul factor de influență pentru migranții moldoveni este factorul economic: sărăcia, lipsa oportunităților de angajare și salariile mici, în timp ce nivelul de trai din străinătate se arată mult mai atractiv. Migranții reîntorși de peste hotare se confruntă cu diverse provocări

ing the right of every citizen of the Republic of Moldova to freedom of movement; non-discrimination on grounds of race, nationality, ethnic origin, language, religion, sex, opinion, political affiliation, property, social origin or any other grounds; respect for the legislation of the Republic of Moldova by migrants, etc.

All the strategies drawn up point to the fact that, due to the situation created on the national labour market, unregulated international labour migration has become increasingly widespread and has gradually become a specific feature of the labour market in the Republic of Moldova, creating major risks for the sustainable development of the state and the implementation of reforms.

One of the major challenges for the Republic of Moldova is temporary labour migration, which by its proportions and characteristics causes lasting negative effects for the economic, social and demographic development of the country.

The main influencing factor for Moldovan migrants is the economic factor: poverty, lack of employment opportunities and low wages, while the standard of living abroad is much more attractive. Migrants returning from abroad face various challenges in reintegrating into the labour market.

The main causes of the problem are:

în reintegrarea pe piața muncii.

Principalele cauze care au determinat apariția problemei sunt:

1. erodarea potențialului demografic, care a avut ca efect reducerea continuă a numărului populației;
 2. amploarea fenomenului de migrare externă a forței de muncă;
 3. salariile neatractive; d.insuficiența locurilor de muncă care să se potrivească cu aptitudinile și competențele dobândite în străinătate;
 4. resursele și cunoștințele insuficiente pentru a iniția o afacere, constituie factori determinanți ai unei migrații repetate;
 5. accesul limitat la resursele informaționale privind oportunitățile de dezvoltare a unei afaceri în Republica Moldova; g.numărul emigranților preponderent din zonele rurale; h.nivelul scăzut al abilităților antreprenoriale în rândurile potențialilor întreprinzători;
 6. accesul limitat al întreprinderilor mici și mijlocii la sursele de creditare;
 7. lipsa mijloacelor financiare suficiente pentru inițierea unei afaceri;
 8. volumul redus al remitențelor investite în economie
1. the eroding demographic potential, which has resulted in a continuous reduction in population numbers;
 2. the extent of external labour migration;
 3. unattractive wages; the shortage of jobs matching skills and competences acquired abroad;
 4. insufficient resources and knowledge to start a business are determinants of repeated migration;
 5. limited access to information resources on business development opportunities in the Republic of Moldova; the number of migrants predominantly from rural areas; low level of entrepreneurial skills among potential entrepreneurs;
 6. limited access of small and medium-sized enterprises to sources of credit;
 7. lack of sufficient financial means to start a business;
 8. low volume of remittances invested in the economy.

Pentru crearea unei viziuni ample referitor la subiectul discutat, prezentăm efectele migrației asupra dezvoltării:

In order to create a broad overview of the topic, we present the effects of migration on development:

Tabelul 1

Efectele migrației ale Republicii Moldova

Efecte pozitive	Efecte negative
<ul style="list-style-type: none"> • Beneficii economice – remitențe, investiții, etc.; • Piața muncii și oportunități de angajare peste hotare (mobilitate sporită a forței de muncă); • Emanciparea femeilor / altor grupuri; • Impact asupra instituțiilor sociale în țările de origine și de destinație; • Migranții în calitate de promotori ai dezvoltării (capitalul uman, capitalul social, cunoștințele, stimularea inovațiilor, progres și ascensiune, buna guvernare); • Diaspora ca sursă a dezvoltării economice și sociale; maximizarea impactului de dezvoltare al migrației prin transferul de cunoștințe datorită reîntoarcerii (circulației inteligenței/ cunoștințelor); • Echilibrarea efectelor asupra veniturilor din țările de origine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Exod de creiere (pierderea capitalului uman, inclusiv a specialiștilor înalt calificați) și irosirea de inteligență (ocuparea forței de muncă calificate/ necalificate) implică dificultăți în ce privește reintegrarea profesională în urma unei eventuale reîntoarceri; • Costuri sociale negative: familii distruse, copii și bătrâni abandonați, împovărarea sistemului protecției sociale; • Impact al inflației asupra economiei / presiunea asupra cursului de schimb valutar; • Inegalitate / decalaj sporit între venituri; • Crearea unei „tradiții a migrației”; • Migrația asimetrică prejudiciază relațiile interstatuale.

Sursa: Cheianu-Andrei D. Cartografierea diasporei moldovenești în Italia, Portugalia, Franța și Regatul Unit al Marii Britanii, Chișinău, anul 2017, p.33

Table 1

Migration effects of the Republic of Moldova

Positive effects	Negative effects
<ul style="list-style-type: none"> • Economic benefits - remittances, investments, etc.; • Labour market and employment opportunities abroad (increased labour mobility); • Empowerment of women/other groups; • Impact on social institutions in countries of origin and destination; • Migrants as promoters of development (human capital, social capital, knowledge, stimulating innovation, progress and upward mobility, good governance); • Diaspora as a source of economic and social development; • Maximising the development impact of migration through knowledge transfer due to return (circulation of intelligence/knowledge); • Balancing income effects in countries of origin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brain drain (loss of human capital, including highly qualified specialists) and brain waste (skilled/ unskilled employment) imply difficulties in terms of professional reintegration following a possible return; • Negative social costs: broken families, abandoned children and elderly, burden on the welfare system; • Impact of inflation on the economy/ pressure on exchange rate; • Inequality / increased income gap; • Creation of a "migration tradition"; • Asymmetric migration damages inter-state relations.

Source: Cheianu-Andrei D. Mapping the Moldovan Diaspora in Italy, Portugal, France and the United Kingdom, Chisinau, 2017, p.33

Există o oarecare autoselecție negativă în procesul de reîntoarcere a migranților, deoarece multe dintre persoanele reîntoarce sînt mai puțin competente în comparație cu migranții care rămîn peste hotare. Totuși capacitățile și productivitatea multora dintre cei reîntorși în Republica Moldova par a fi mai avansate decît erau la plecare. Acest fapt este confirmat și de cercetările Băncii Mondiale, conform cărora experiența și abilitățile acumulate peste hotare sînt esențiale pentru reangajarea imediată a migranților reîntorși.

Astfel, majoritatea migranților reîntorși se angajează imediat. Rezultatele cercetării companiei CBS-AXA constată o rată de angajare de 63 %. Datele FEF (Fundației Europene de Formare) indică o rată de angajare de 46 % a persoanelor reîntoarce.

Datele statistice ale Organizației Internaționale a Muncii demonstrează că aproximativ 30 % din migranții reîntorși s-a angajat imediat, iar 2/3 – pe parcursul perioadei care nu depășește 6 luni (72 % – bărbați și 65 % – femei) [2, p.23]. În pofida discrepanței dintre cifrele prezentate, ele oricum sînt în favoarea angajării rapide a migranților reîntorși în comparație cu rata de ocupare a ne-migranților. Persoanele reîntoarce și-au găsit locuri de muncă în sectoarele de creștere a economiei moldovenești. De exemplu, o cincime din migranții reîntorși s-au angajat în domeniul construcțiilor, o

There is some negative self-selection in the process of returning migrants, as many returnees are less competent compared to migrants who remain abroad. However, the skills and productivity of many returnees appear to be more advanced than when they left. This is also confirmed by World Bank research, according to which experience and skills gained abroad are essential for the immediate re-employment of returned migrants.

Thus, the majority of returned migrants are immediately employed. CBS-AXA's research results show an employment rate of 63%. ETF (European Training Foundation) data shows a 46% employment rate of returnees.

The statistical data of the International Labour Organisation show that about 30% of returned migrants were employed immediately, and 2/3 - within a period not exceeding 6 months (72% - men and 65% - women) [2, p.23]. Despite the discrepancy between the figures presented, they are in any case in favour of rapid employment of returned migrants compared to the employment rate of non-migrants. The returnees found jobs in the growth sectors of the Moldovan economy. For example, one fifth of returnees were employed in construction, one quarter - in public administration, one tenth - in wholesale and retail

pătrime – în administrația publică, o zecime – în sectorul comerțului cu ridicata și cu amănuntul și încă o zecime - în domeniul transportului și comunicațiilor

Majoritatea persoanelor reîntoarse lucrează în aceleași sectoare ca și pînă la migrație, deși mulți lucrători se transferă în alte sectoare, în special migranții reîntorși care au fost angajați în construcții înainte de plecare. Însă oamenii cu experiența migrației de muncă devin mai „exigenți” pe piața națională a muncii.

Spre deosebire de conaționaliilor lor, care nu au participat la procesul migrației de muncă peste hotare, ei compară situația din țara natală cu situația din țările în care au lucrat. Ei insistă în căutarea locurilor prestigioase de muncă, cu un salariu mai mare.

Luînd în considerare faptul că forța de muncă calificată nu poate fi utilizată în întregime în țară, iar economia republicii nu este în stare să valorifice potențialul acesteia, în asemenea condiții „pierderea capitalului uman” poate fi justificată. Așadar, emigrarea forței de muncă calificate poate fi considerată și drept o pîrghie de păstrare a potențialului ei. În același timp, degradarea potențialului uman provoacă un dezechilibru și are un impact negativ asupra procesului de dezvoltare socioeconomică durabilă a țării noastre.

Decizia de a rămîne definitiv pes-

trade and another tenth - in transport and communications.

The majority of returnees work in the same sectors as before migration, although many workers move to other sectors, especially returning migrants who were employed in construction before their departure. But people with labour migration experience are becoming more ‘demanding’ in the national labour market.

By contrast their compatriots, who did not participate in the labour migration process abroad, they compare the situation in their home country with the situation in the countries where they worked. They insist on seeking prestigious jobs with higher pay.

Taking into consideration the fact that the skilled labour force cannot be fully utilised in the country and the economy of the republic is not able to exploit its potential, under such conditions the “loss of human capital” can be justified. Therefore, the emigration of skilled labour can also be seen as a way of preserving its potential. At the same time, the degradation of human potential causes an imbalance and has a negative impact on the process of sustainable socio-economic development of our country.

The decision to stay abroad permanently or to return home will depend on the social, economic and political circumstances in the coun-

te hotare sau de a reveni în țara de origine va depinde de circumstanțele sociale, economice, politice din țara de origine, dar și din cea de destinație (de exemplu, obținerea cetățeniei, investiții în bunuri scumpe, lansarea afacerii, reîntregirea familiei

Anume urmărind scopul de stimulare a reîntoarcerii migranților moldoveni din statele membre ale UE și de valorificare a potențialului lor, în Republica Moldova au fost implementate cu succes un șir de activități relevante pentru reintegrarea și reîntoarcerea migranților moldoveni, cum ar fi: proiectul pilot „PARE 1 + 1”, *Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET)* care prevede oferirea de instruire în domeniul dezvoltării abilităților antreprenoriale, precum și asistența financiară pentru inițierea afacerilor.

„PARE 1 + 1” este un program guvernamental care încurajează moldovenii din diaspora să investească în localitățile de unde au plecat a mai fost prelungit cu trei ani, până în 2024. Numit PARE 1+1, programul prevede că guvernul dă și el un leu pentru fiecare leu investit de moldovenii reveniți cu bani din străinătate. Programul a fost lansat oficial în luna noiembrie 2010 și este desfășurat în baza regulii 1+1, care prevede că fiecare leu investit din remitențe va fi suplinit cu un leu din cadrul programului. Suma maximă a finanțării constituie 200.000 de lei.

try of origin, but also in the country of destination (e.g. obtaining citizenship, investing in expensive goods, starting a business, family reunification, etc.).

In order to stimulate the return of Moldovan migrants from EU Member States and to exploit their potential, a number of activities relevant to the reintegration and return of Moldovan migrants have been successfully implemented in the Republic of Moldova, such as the pilot project “PARE 1 + 1”, the *National Youth Economic Empowerment Programme (PNAET)*, which provides training in the development of entrepreneurial skills and financial assistance for business start-ups.

“PARE 1 + 1”, a government programme that encourages Moldovans from diaspora to invest in their hometowns, has been extended for three more years, until 2024. Called PARE 1+1, the programme also sees the government give one Moldovan leu for every Moldovan leu invested by Moldovans who have returned with money from abroad. The programme was officially launched in November 2010 and is run under the 1+1 rule, which stipulates that every leu invested from remittances will be matched by one Moldovan leu from the programme. The maximum amount of funding is 200,000 lei. The money from the programme is offered as a non-reimbursable grant.

Banii din cadrul programului sunt oferiti drept grant nerambursabil.

Peste 700 de afaceri noi – astfel este măsurat randamentul celor zece ani de derulare a programului PARE 1+1, așa cum îl prezintă autoritățile. Programul prevede și un modul de instruire antreprenorial care constă în zece zile de instruire, în care atât lucrătorii migranți, cât și rudele de gradul întâi pot să primească cunoștințe cu privire la înregistrarea afacerii, legislația în domeniu, dar și elaborarea unui plan de afaceri. Până anul 2022 peste 48% din beneficiari sunt tineri cu vârsta de până la 35 de ani, totodată a crescut și ponderea femeilor care administrează o afacere. Dacă cu trei ani în urmă era 27%, la moment 32-33% sunt doamnele care administrează afaceri [2, p.23].

Suma totală a granturilor este de circa 10 milioane lei, iar volumul investițiilor în economie va constitui circa 24 milioane lei. Astfel, conform previziunilor incluse în proiectele investiționale, cele 41 de companii vor angaja 150 de persoane, inclusiv 70 de tineri și 40 de femei.

80 la sută din companiile beneficiare de grant își desfășoară activitatea în mediul rural, fiind localizate în 23 de raioane ale țării. Din numărul total de solicitări de finanțare nerambursabilă din acest an, 21 întreprinderi activează în domeniul agriculturii: cultivarea cerealelor, creșterea legumelor în seră, pre-

More than 700 new businesses - this is the measure of the ten years of the PARE 1+1 programme as presented by the authorities. The programme also includes an entrepreneurial training module consisting of ten days of training, where migrant workers and their first-degree relatives can learn about business registration, business legislation and business plan development. By 2022, more than 48% of the beneficiaries are young people up to the age of 35, while the share of women running a business has also increased. While three years ago it was 27%, now 32-33% are women running businesses [2, p.23].

The total amount of the grants is about 10 million Moldovan lei and the volume of investment in the economy will be about 24 million Moldovan lei. Thus, according to the forecasts included in the investment projects, the 41 companies will employ 150 people, including 70 young people and 40 women.

80 percent of the companies benefiting from the grant operate in rural areas, located in 23 districts of the country. Out of the total number of grant applications this year, 21 companies are active in agriculture: cereal growing, greenhouse vegetable growing, processing of vineyards, fruit trees and animal husbandry.

A further 15 [2, p.23] businesses are engaged in the provision of ser-

lucrarea plantațiilor de viță de vie, pomi fructiferi și zootehnie.

Alte 15 [2, p.23] afaceri sunt demarate în domeniul prestării serviciilor: servicii de transport, întreținerea și repararea autovehiculelor, sănătate și asistență socială, construcții, activități fotografice, iar 5 întreprinderi activează în industria prelucrătoare, având ca gen de activitate fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, fabricarea construcțiilor metalice, prelucrarea lemnului, producerea furajelor, produse de patiserie, etc.

În anul 2020, ODIMM din considerente de securitate privind pandemia de COVID-19 a remodelat și completat modulele de instruire continuă sub aspectul modificărilor și completărilor operate la cadrul normativ, dar și în corespundere cu realitățile și necesitățile antreprenorilor. În pofida circumstanțelor neordinare prin care a trecut întregul sector privat, ODIMM a continuat să implementeze toate programele de suport antreprenorial și în același timp a venit cu noi inițiative pentru a transforma provocările crizei în oportunități de dezvoltare. În contextul noilor măsuri de securitate, toate sesiunile de instruire din cadrul programelor de suport s-au desfășurat online, prin intermediul platformelor de comunicare online: ZOOM, Google Meets.

vices: transport services, maintenance and repair of motor vehicles, health and social work, construction, photographic activities, and 5 businesses are active in manufacturing, with the following types of activity: manufacture of garments, manufacture of metal structures, wood processing, production of animal feed, bakery products, etc.

In 2020, OSMESD, for security reasons related to the COVID-19 pandemic, has remodeled and completed the continuous training modules in terms of changes and additions to the regulatory framework, but also in line with the realities and needs of contractors. Despite the extraordinary circumstances that the entire private sector has gone through, OSMESD has continued to implement all entrepreneurship support programmes and, at the same time, has come up with new initiatives to turn the challenges of the crisis into development opportunities. In the context of the new security measures, all training sessions under the support programmes were conducted online via online communication platforms: ZOOM, Google Meets.

During the year, 3 736 entrepreneurs and potential entrepreneurs were provided with access to training and knowledge building through business support programmes. Ongoing training for entrepreneurs and employees in the MSE sector, greatly enhanced entrepreneurial

Tabelul 2

Table 2

Persoanelor instruite în cadrul Programului „PARE 1+1”
Trained persons within the Programm „PARE 1+1”

Program/indicatori	Nr. Persoane instruite		Pontedrea femei %	Pontedrea tineri %
	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2020	
Programul „Start pentru Tineri”	988	594	51%	100%
Programul „PARE 1+1”	204	201	32%	38%
Programul „Femei în afaceri”	364	295	100%	53%
Instrumentul Digitalizare	-	466	45%	40%
Programul de ecologizare a IMM	-	80	55%	60%
Gestiunea Eficientă a Afacerii	1 263	2 100	60%	71%
TOTAL	2.819	3.736	57%	60%

Sursa: Raport anual a activității Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM),2020

Source: Annual Activity Report of the Organisation for Small and Medium Enterprises Sector Development (OSMESD), 2020

Pe parcursul anului a fost asigurat accesul la instruire și consolidarea cunoștințelor pentru 3 736 de antreprenori și potențiali antreprenori, în cadrul programelor de suport în afaceri. Instruirea continuă a antreprenorilor și angajaților din sectorul IMM, a sporit considerabil abilitățile antreprenoriale și a încurajat participanți să-și deschidă propria activitate

Din totalul persoanelor instruite în cadrul Programului „PARE 1+1” 56,2% sunt lucrători migranți, iar 43,8% sunt rude de gradul I a acestora [2, p.20].

Lucrătorii migranți participanți la program provin din 31 de țări, 61% activează în țările Uniunii Europene, 35% în alte țări ale lumii,

skills and encouraged participants to start their own business.

Of the total number of people trained under the “PARE 1+1” programme 56.2% are migrant workers and 43.8% are their first-degree relatives [2, p.20].

Migrant workers participating in the programme come from 31 countries, 61% work in the European Union countries, 35% in other countries of the world and 3% work in CIS countries. As in previous years, most migrant workers work in Italy (23%), followed by the UK (13.2%), Russia (11%), Germany (10%), France (8%), Romania (7.5%), etc [2, p.20].

Thus, in addition to its positive contribution to the country's econ-

iar 3% activează în țările CSI. Cei mai mulți lucrători migranți, ca și în anii precedenți activează în Italia (23%), după care urmează: Marea Britanie (13,2%), Rusia (11%), Germania (10%), Franța (8%), România (7,5%) etc[2, p.20]

omy, the “PARE 1+1” programme continues to be an effective tool to combat labour migration abroad, with more than half of the beneficiaries of the training component of the programme being migrant workers.

Tabelul 2
Table 3

Lucrătorii migranți participanți la Programului „PARE 1+1”
Migrant workers participating in the “PARE 1+1” programme

Țara de origine a remitențelor	2017	2018	2019	2020
Italia	73	66	59	54
Rusia	39	41	18	23
Marea Britanie	17	24	43	25
Franța	12	11	8	14
Germania	13	15	24	13
România	7	13	9	10
Spania	7	7	5	2
SUA	7	11	7	5
Israel	7	7	8	10
Portugalia	4	4	4	2
Irlanda	1	6	11	7

Sursa:Raport anual a activității Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM),2020

Source: Annual Activity Report Organisation for Small and Medium Enterprises Development Sector (OSMESD), 2020

Astfel, pe lângă aportul pozitiv asupra economiei țării, Programul „PARE 1+1” continuă a fi un instrument eficient de combatere a fenomenului migrației forței de muncă peste hotarele țării, mai mult de jumătate din beneficiarii componentei de instruire a programului fiind lucrători migranți.

Aplicarea în practică a Programului „PARE 1+1”, a dovedit a fi un

The practical application of the PARE 1+1 Programme has proven to be an effective governmental instrument for the reintegration of migrant workers into the country's economic circuit, but also for the development of the state economy by stimulating the investment of remittances in business creation and development.

instrument guvernamental eficient de reintegrarea a lucrătorilor migranți în circuitul economic a țării, dar, totodată, și pentru dezvoltarea economiei statului, prin stimularea investiției remitențelor în crearea și dezvoltarea afacerii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cheianu-Andrei D. Cartografierea diasporei moldovenești în Italia, Portugalia, Franța și Regatul Unit al Marii Britanii, Chișinău, anul 2017, p.33
2. Raport anual a activității Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), 2020
3. Beneficiarii Programului "PARE 1+1", [Accesat 12.06.2022] Disponibil: <https://odimm.md/files/pare/Istoriei%20de%20succes1.pdf>

BIBLIOGRAPHY:

1. Cheianu-Andrei D. Mapping the Moldovan Diaspora in Italy, Portugal, France and the United Kingdom, Chisinau, 2017, p.33
2. Annual Activity Report of the Organization for the Small and Medium Enterprises Development Sector (OSMESD), 2020
3. Beneficiaries of the "PARE 1+1" Programme, [Accessed 12.06.2022] Available: <https://odimm.md/files/pare/Istoriei%20de%20succes1.pdf>